

SMÅFÖRETAGS BAROMETERN

Skåne län

September 2016

Ett samarbete mellan:

företagarna

Swedbank och
Sparbankerna

Innehåll

Om småföretagsbarometern	3
Sammanfattning av konjunkturläget i Skånes län	4
Det ekonomiska läget och näringslivsstrukturen	5
<i>Näringslivet i Skåne</i>	6
Småföretagsbarometern – Skånes län	8
<i>Sysselsättning</i>	8
<i>Orderingång</i>	10
<i>Tackat nej till order</i>	12
<i>Omsättning</i>	12
<i>Konjunkturindikatorn</i>	14
<i>Lönsamhetsutvecklingen</i>	17
Expansionsutsikter och hinder för expansion	18
<i>Konjunkturrisiker</i>	20
<i>Politiska risker</i>	20
Skånes fyra regioner.....	21
<i>Skånes fyra regioner – sysselsättning</i>	21
<i>Skånes fyra regioner – orderingång</i>	22
<i>Skånes fyra regioner – omsättning</i>	23
<i>Skånes fyra regioner – konjunkturindikatorn</i>	23
<i>Skånes fyra regioner – lönsamhet</i>	24
Slutsatser och utmaningar för företagsklimatet	25

Om småföretagsbarometern

Småföretagsbarometern är i första hand en konjunkturenkät som redovisar hur Sveriges småföretag uppfattar det ekonomiska läget och deras förväntningar om utvecklingen de kommande 12 månaderna. Underlaget utgörs av intervjuer med företagare som har minst en och högst 49 anställda. Det är alltså företagarnas personliga uppfattning om konjunkturläget som kommer till uttryck i den redovisade indikatorn för konjunkturen.

Småföretagsbarometern är Sveriges största konjunkturundersökning inriktad speciellt på småföretagskonjunkturen och har genomförts sedan 1985. Undersökningen omfattar 4 000 företagare inom det privata näringslivet med 1-49 anställda. Urvalet motsvarar totalt över 500 000 privata företag fördelade över hela landet. Sammanlagt har dessa företag omkring 2,1 miljoner sysselsatta. Storleken på urvalet och antalet respondenter gör att svaren kan delas upp så att vi kan mäta skillnader i konjunkturuppfattning hos Sveriges småföretag i samtliga län.

Småföretagsbarometern baseras på en grov indelning av företagen i industri¹- eller tjänsteföretag, detta för att siffrorna ska bli mer informativa då förutsättningarna för dessa två huvudgrupper av företag skiljer sig åt. Småföretagsbarometern produceras i samverkan mellan Företagarna, Sparbankernas Riksförbund och Swedbank. Vid genomförandet av intervjuerna har Novus medverkat. Det är vår förhoppning att Småföretagsbarometern på ett positivt sätt ska bidra till att öka kunskapen om och förståelsen för de små och växande företagens betydelse för den svenska ekonomin.

Företagarna

Sparbankernas Riksförbund

Swedbank

Nettotal och konjunkturindikatorn

För att underlätta snabba svar ställs frågorna så att de kan besvaras utan hjälp av bokföring och statistik.

- a) Ja/nej
- b) Större, oförändrad eller mindre

Småföretagsbarometerens konjunkturindikator arbetar med **nettotal** där svaren räknas om till procentandelar. Skillnaden mellan procentandelen positiva svar minus procentandelen negativa svar benämns nettotal. Ett värde mindre än 0 betyder kontraktion, medan ett värde över 0 betyder expansion. Nettotalet visar alltså hur snabbt tillväxten förändras, snarare än en absolut nivå

Sedan adderas nettotalet för *sysselsättning, orderingång och omsättning*. Summan av dessa nettotal bildar småföretagens **konjunkturindikator**.

¹ Industrisektorn inkluderar även byggnadsbranschen enligt Småföretagsbarometerens sektorindelning.

Sammanfattning av konjunkturläget i Skånes län

- **Småföretagskonjunkturen** i Skånes län har stigit från en konjunkturindikator på 60 vid mätningen 2015 till 85 i årets mätning. Det är högre än rikets 80. Samtliga tre delfaktorer har ökat sedan senaste mätningen. Särskilt bra har det gått inom tjänstesektorn.
- I årets mätning ser vi en ökning av **sysselsättningstillväxten** i Skåne. Sedan förra årets mätning har nettotalet ökat från 6 till 12. Det är fortfarande under rikets nettotal för sysselsättning på 14. Sysselsättningen har stigit särskilt inom industrin där 32 procent av företagen anger att de har ökat sin personalstyrka.
- **Orderingången** för länets småföretag har utvecklats positivt sedan 2015. Nettotalet för orderingången i Skånes län har förbättrats från 26 i förra årets mätning till 36 i årets mätning. Det är högre än rikets nettotal som landar på 33. Förbättringen kan främst härledas till en ökad orderingång inom tjänstesektorn, även om industrins orderingång också varit positiv. På ett års sikt räknar länets företag att orderutvecklingen blir fortsatt positiv.
- **Omsättningstillväxten** i Skånes län har ökat sedan mätningen 2015. Båda sektorerna, men framförallt tjänsteföretagen, visar på en högre omsättningstillväxt. Nettotalet 37 ligger över rikets nettotal på 33. Förväntningarna inför kommande år är fortsatt optimistiska, och ligger i linje med rikets förväntningar. Totalt sett tror företagen i Skåne på en omsättningstillväxt de kommande tolv månaderna som gör att nettotalet landar på 41, nettotalet för rikets förväntningar är 40.
- Årets mätning visar att länets nettotal för **lönsamhet** ligger något under rikets nettotal på 25 mot länets 21. Industrieföretagens lönsamhet har utvecklats bättre än tjänstesektorn. Både industri- och tjänsteföretagen i länet är optimistiska om lönsamhetsutvecklingen framöver. Båda sektorerna är däremot mindre optimistiska i Skåne än i riket som helhet.
- Företagen i Skånes län upplever goda möjligheter att växa framöver. Såväl länets företag som riket i övrigt bedömer 70 procent av företagen att de har **utsikter att expandera** på sikt.
- Brist på lämplig arbetskraft, höga arbetskraftskostnader och tuff konkurrens anges alla tre som de största **tillväxthindren** som Skånes småföretag upplever. Knappt vart femte företag (17 procent) uppger dessa som största hinder, vilket överensstämmer med riket som helhet. De tre största tillväxthindren är de samma som angavs vid förra årets mätning.
- **Den största politiska risken** är potentiellt höjda arbetskraftskostnader och arbetsgivaravgifter vilket också är i linje med riket som helhet (37 procent respektive 36 procent). Vart fjärde företag ser även ökade skattekostnader som en risk.

Det ekonomiska läget och näringslivsstrukturen

I Sverige har konjunkturläget fortsatt att förbättrats och ekonomin har haft en bra utveckling under de senaste 12 månaderna med stigande sysselsättning och stark BNP-tillväxt. BNP har stigit till omkring fyra procent på årsbasis tack vare en stärkt export, expansiv finanspolitik och en hög nivå på hushållens konsumtion, vilket ger en bra grund för fler jobb i små och medelstora företag under det kommande året. Under första delen av 2016 har den positiva BNP-utvecklingen emellertid mattats av med omkring en halv procent. Samtidigt finns det ljuspunkter med ökad produktion inom näringslivet och en fortsatt stabil hushållskonsumtion.

De svenska hushållen gynnas av stigande realinkomster, låga räntor och ökad sysselsättning. Sysselsättningen återhämtade sig snabbare i Sverige än i de övriga EU-länderna efter finanskrisen och arbetslösheten stabiliserade sig på cirka 8 procent under flera år. Under 2015 började arbetslösheten att sjunka igen och under våren 2016 uppgår den till 6,3 procent i juli.² Även om arbetslösheten har sjunkit har tudelningen på arbetsmarknaden ökat, inte minst mellan inrikes och utrikesfödda. Arbetslösheten är också fortsatt hög bland lågutbildade unga och utlandsfödda. Samtidigt har Sverige lägst andel låglönejobb i EU och den största skillnaden i sysselsättning mellan inrikes och utrikes födda i OECD.

Arbetsmarknadsläget är därför bekymmersamt för grupper som står långt från arbetsmarknaden. Den internationella konkurrensen har blivit allt hårdare samtidigt som tjänstesektorn blivit allt viktigare för tillväxten och sysselsättningen. Lönekostnader och arbetsgivaravgifter är därför av avgörande betydelse för små och växande företags konkurrensmöjligheter.

Den svenska exporten har uppvisat en svagare återhämtning än vid tidigare konjunkturuppgångar, framför allt på grund av den svaga globala investeringstillväxten och en fortsatt prispress inom råvaruindustrin. Sveriges export är starkt beroende av de andra EU-länderna eftersom nästan 70 procent av den svenska exporten går till EU. Dessutom utgör maskiner och insatsvaror till industri- och transportsektorn en stor del av den svenska exporten. Dessa sektorer drabbades hårt av försvagad efterfråga efter finanskrisen. Eftersom investeringarna hos Sveriges handelspartners i EU växer långsamt, riskerar tillväxten på den svenska exporten vara relativt svag även framöver.

Trots den starka konjunkturutvecklingen är finanspolitiken expansiv med ökade offentliga utgifter. Bidragande faktorer är bl.a. flyktinginvandring och satsningar i offentlig sektor och på infrastruktur, framförallt bostadsbyggande. Den expansiva finanspolitiken resulterar i en del ofinansierade reformer, vilket i sin tur minskar det strukturella sparandet. Därför kan det förväntas att finanspolitiken blir något mer åtstramande framöver.

Den internationella konjunkturen är fortfarande svag och vägen till konjunkturåterhämtning har varit skakig. Det alltjämt låga resursutnyttjandet och en låg inflation har bidragit till en exceptionellt expansiv penningpolitik, något som kommer att prägla utvecklingen de närmaste åren. Sviter av den globala finanskrisen, bräckliga europeiska banker och avsaknad av strukturella reformer är bidragande orsaker till den tröga utvecklingen i Europa. Samtidigt

² SCB, AKU juli 2016

brottas flera tillväxtekonomier med växande obalanser och otillräckliga reformer. Detta blev särskilt tydligt i spåren av råvaruprisfallet. Förutom de ekonomiska utmaningarna har de politiska riskerna ökat vilket tenderar att verka återhållande på tillväxten. Storbritanniens folkomröstning för ett utträde från EU har skapat osäkerhet om det framtida EU-samarbetet även om det är förtidigt att bedöma om de ekonomiska konsekvenserna i närtid.

Näringslivet i Skåne

Näringslivet i Skåne är diversifierat och utvecklingen går mot att företag samlas i kluster (cleantec, läkemedel, it, livsmedel m.fl.), vilket både ger möjligheter och ställer krav på kommuner. Generellt väljer många huvudkontor att etablera sig i Malmö/Lund-området för närheten till Köpenhamn.

Företagsklimatet i Skåne varierar där de sydöstra delarna är stagnerande vilket beror till stor del på bristen på bra kommunikation för boende och pendlare. Malmö stad arbetar aktivt för att få fler företag till Malmö, mycket med inriktning på innovativa miljöer. Lund är den innovativa och kreativa kärnan i Skåne. I nordvästra Skåne har ett antal kommuner bildat Familjen Helsingborg som en gemensam satsning på näringslivet. Kristianstad är motorn i Nordöstra Skåne.

För hela Skåne är lant- och jordbruk en stor näring. Annars varierar branscherna i regionen. Handel och logistik är störst i Helsingborg medan tillverkningsindustrin är störst i Landskrona och i Kristianstad är livsmedelsindustrin och jord- och lantbruk starka. I Lund och Malmö är det utbildning, tjänstesektor med inriktning på innovativa och kreativa miljöer och cleantec som är de stora branscherna. I Lund är även högteknologi med inriktning på forskning stor. Trelleborg präglas av spedition och multinationella storföretag kopplade till transport och logistik.

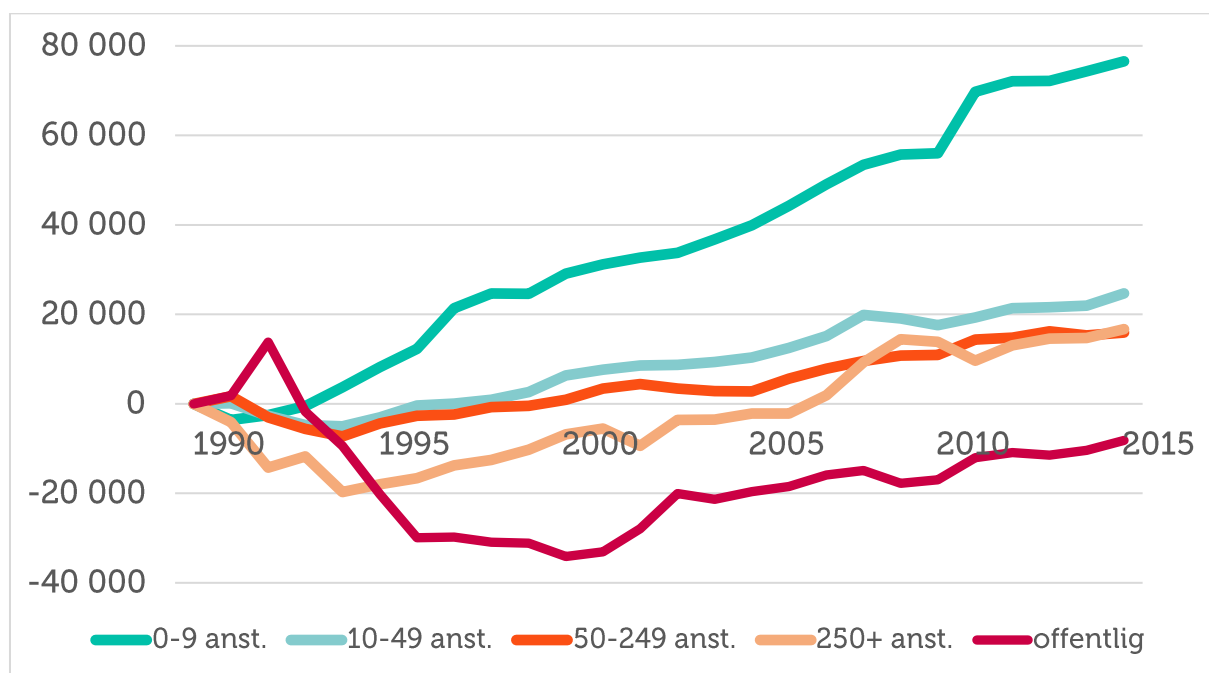

***Staffan Hansson,
Kontorschef Swedbank Malmö***

Vi ser naturligtvis att nyföretagandet och småföretagen ökar och det är inom Handel, service samt vissa kluster till större bolag som t.ex Ikea, IBM och tillverkande bolag i kommunen. Vi ser även att andra kluster kring media och forskning söker sig hit. Även bolag med inriktning kring logistik och närhet till kontinenten och infrastrukturen i södra Sverige liksom närheten till norra Europa attraheras av Malmö.

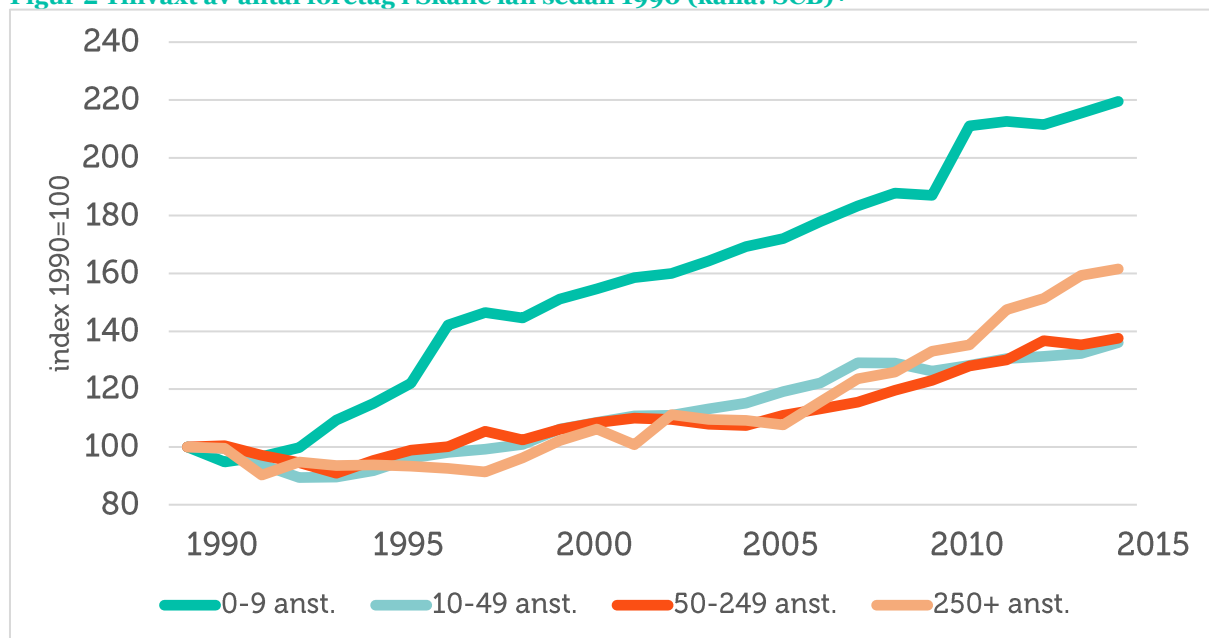
Figur 1 visar tydligt att det är de mindre, företagen med färre än tio anställda som står för huvuddelen av sysselsättningstillväxten i Skåne.

Figur 1 Tillväxt av jobb i Skåne län sedan 1990 (källa: SCB)³

Figur 2 visar tillväxten av antal företag i olika storlekar i länet sedan 1990.

Figur 2 Tillväxt av antal företag i Skåne län sedan 1990 (källa: SCB)⁴

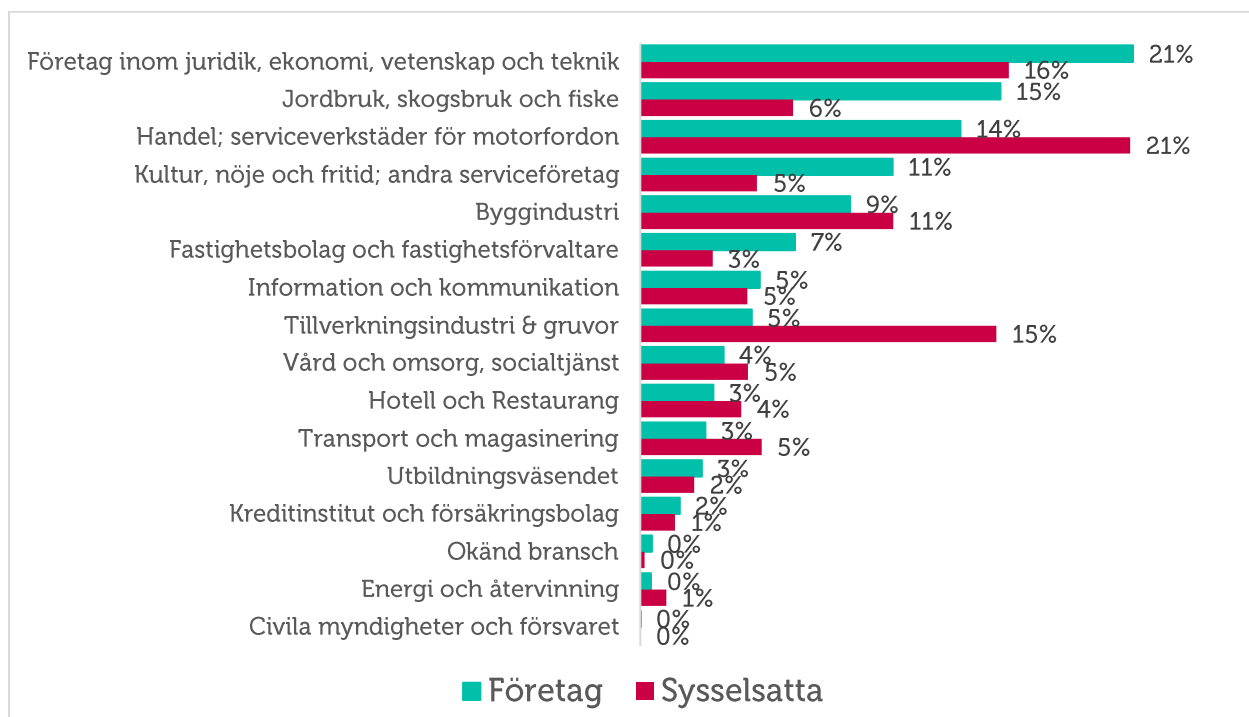

³ Arbetsställen utan anställda räknas som 1 jobb. Sektorn jordbruk, skogsbruk & fiske, samt juridiska former så som bostadsrättsföreningar, kommuner och dödsbon exkluderas

⁴ Antalet företag definieras som antalet arbetsställen. Sektorn jordbruk, skogsbruk & fiske, samt juridiska former så som bostadsrättsföreningar, kommuner och dödsbon exkluderas

I Skåne är en relativt stor andel av de sysselsatta inom jord och skogsbruk, handel och servicesektorerna liksom i tjänstesektorn generellt. Utmärkande är att det är många företag inom handel och service som också har många anställda, se figur 3.

Figur 3 Fördelning av privata företag per bransch, antal företag och sysselsatta, år 2015 (källa: SCB)

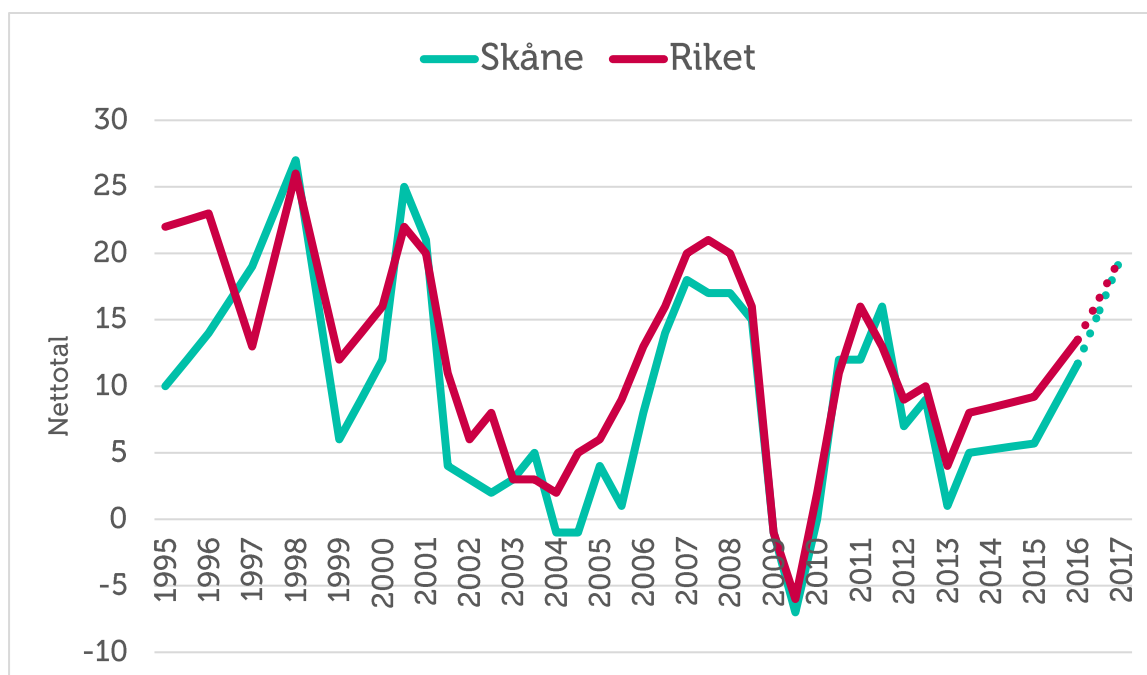
Småföretagsbarometern – Skånes län

Sysselsättning

Sysselsättning mäter hur många som har jobb. Att vara i arbete kan vara som anställd, egen företagare eller att på annat sätt arbeta heltid eller deltid. Ett netttotal över noll betyder att andelen företag som ökat sysselsättningen är större än andelen företag som minskat sysselsättningen. Det innebär alltså att sysselsättningen totalt sett ökar i landets småföretag.

I årets mätning ser vi en ökning av sysselsättningsstillväxten i Skåne. Från ett relativt lågt netttotal på 6 år 2015 är nettotalet i årets mätning 12. Det är fortfarande under rikets netttotal för sysselsättning på 14. Att takten ökat beror på att industri och tillverkningssektorn ökat anställningstakten. Sysselsättningsstillväxten inom tjänstesektorn är däremot svagare. Totalt sett säger 22 procent av Skånes småföretag att man har ökat sin personalstyrka medan 11 procent av företagen dragit ned personal. Ett netttotal över noll betyder det att andelen företag som ökat sysselsättningen är större än andelen företag som minskat sysselsättningen. Eftersom länet har ett positivt netttotal innebär det att sysselsättningen totalt sett ökar i länets företag.

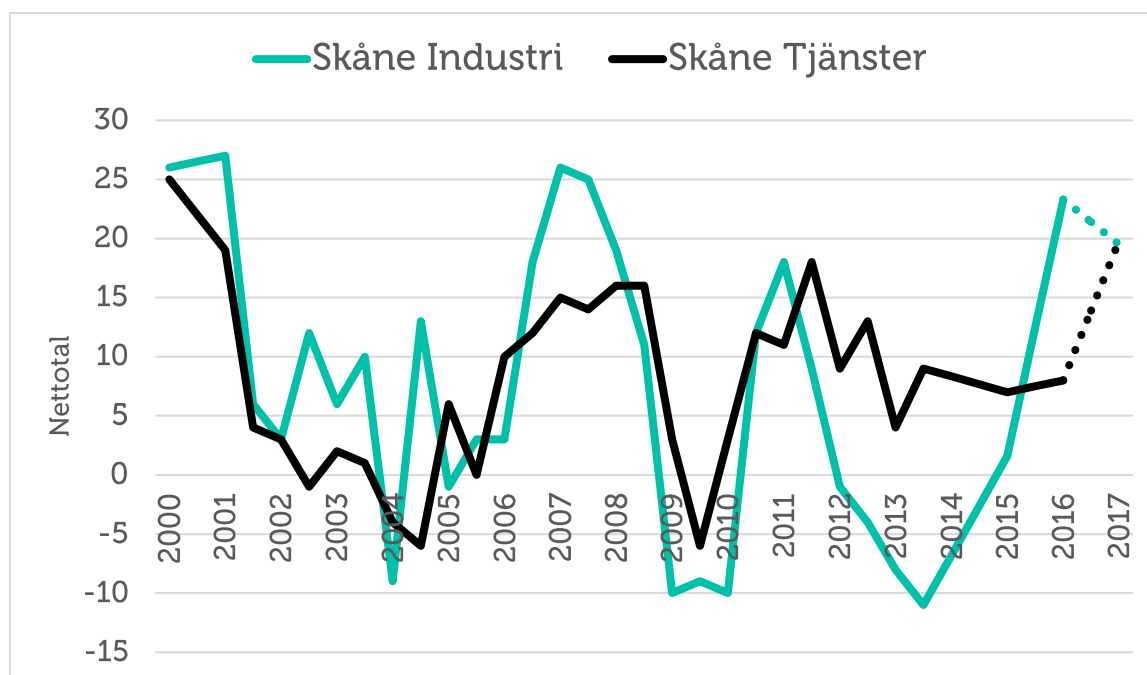
Figur 4 Sysselsättningsutvecklingen (netttotal) i Skånes län och riket 1995-2016

Efter en djup nedgång med negativa netttotal har industrisektorn i Skåne återhämtat sig väl under de senaste två åren, se figur 5. Nettotalet i årets mätning är 23, högre än riksgenomsnittet (16). Vid mätningen 2015 trodde industriföretagen att personalstyrkan skulle öka vilket också slagit in med en starkare utveckling än förväntat. Utvecklingen inom tjänstesektorn har varit svagare än inom industrin. Nettotalet har ökat från 7 i 2015 års mätning till 8 i årets vilket är lägre än rikssnittet (13).

Förväntningarna framåt är optimistiska och företagen tror på en fortsatt ökad sysselsättning kommande året. Båda sektorerna planerar att öka personalstyrkan även om sysselsättningsökningen inom industrin förväntas vara något lägre än årets. Nettotalet förväntas ligga på 20 på ett års sikt, vilket är det samma som rikets förväntningar (20).

Figur 5 Sysselsättningsutvecklingen (netttotal) i Skånes län, industri- och tjänstesektor 2000-2016

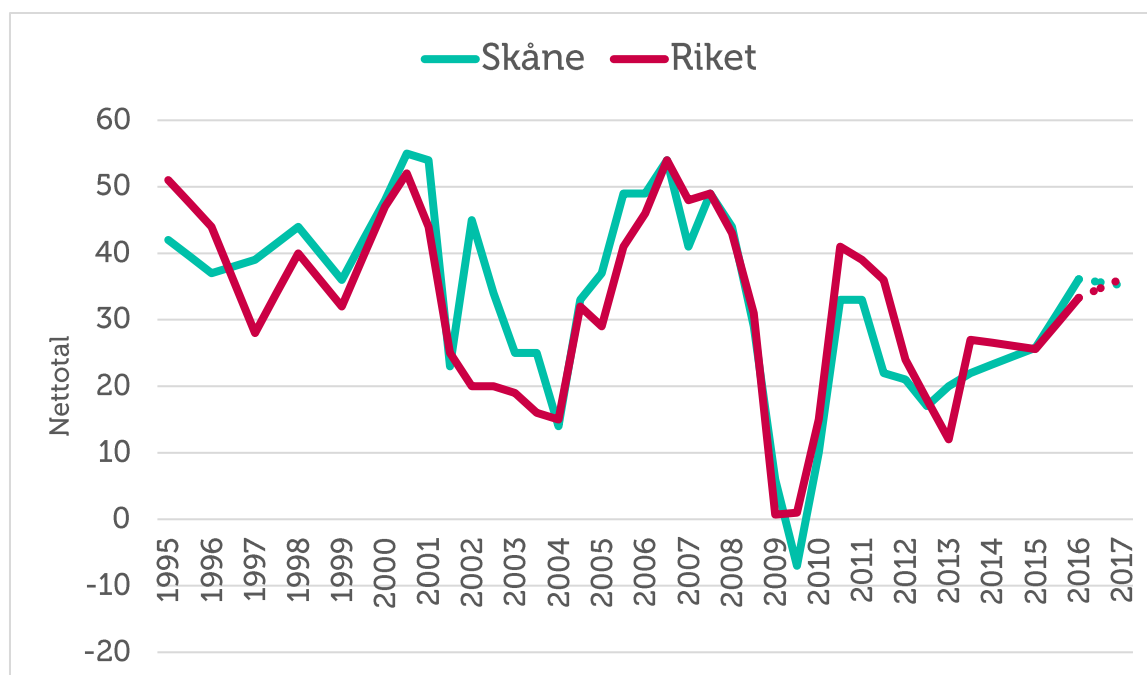

Orderingång

Med **orderingång** menas vanligtvis de beställningar som erhållits under en viss period. Eftersom själva antalet beställningar inte är särskilt informativt mäts orderingång som hur det totala värdet avseende orderingången, eller antal uppdrag, förändrats under tidsperioden.

Orderingången för länets småföretag har utvecklats positivt sedan mätningen 2015, se figur 6. Nettotalet för orderingången i Skånes län har från 2015 förbättrats från 26 till 36 i årets mätning. Det är starkare än rikets netttotal som landar 33, även det en klar förbättring jämfört med föregående år. Förbättringen kan främst härledas till en ökad orderingång inom tjänstesektorn (38), även om industrins orderingång också varit mycket positiv (31). Sammantaget i länet är det 51 procent av småföretagen som uppger en ökande orderingång, medan 15 procent anger en vikande, vilket ger nettotalet 36. På ett års sikt räknar länets företag att orderutvecklingen blir fortsatt god med ett förväntat netttotal på 35.

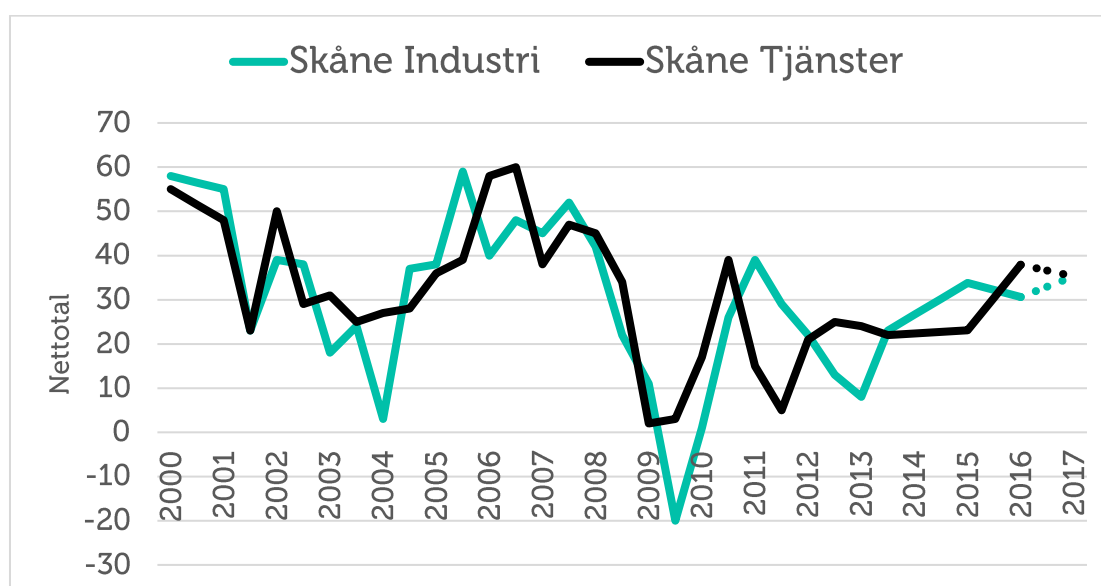
Figur 6 Orderutveckling (nettotal) i Skånes län och riket 1995-2016

Den förbättrade orderingen beror alltså på ökad ordergång för både industri-och tjänsteföretagen, se figur 7. Samtidigt som 51 procent av industriföretagen haft en ökad ordergång har 20 procent av dem fått en minskad ordergång. Sammantaget ger det nettotalet 31 för industriföretagen, mot rikets 32. Tjänsteföretagen har haft en lika god ordergång men färre företag som haft en vikande ordergång, vilket ger nettotalet 38 inom tjänsteföretagen. Det är högre än nettotalet för tjänsteföretagen i riket (34).

Tjänstesektorn spår en fortsatt god ordergång under de kommande tolv månaderna där 49 procent av tjänsteföretagen förväntar sig en ökning. Även industriföretagen är optimistiska, 47 procent tror på en ökad ordergång. Båda sektorerna är mer optimistiska än Rikes genomsnitt.

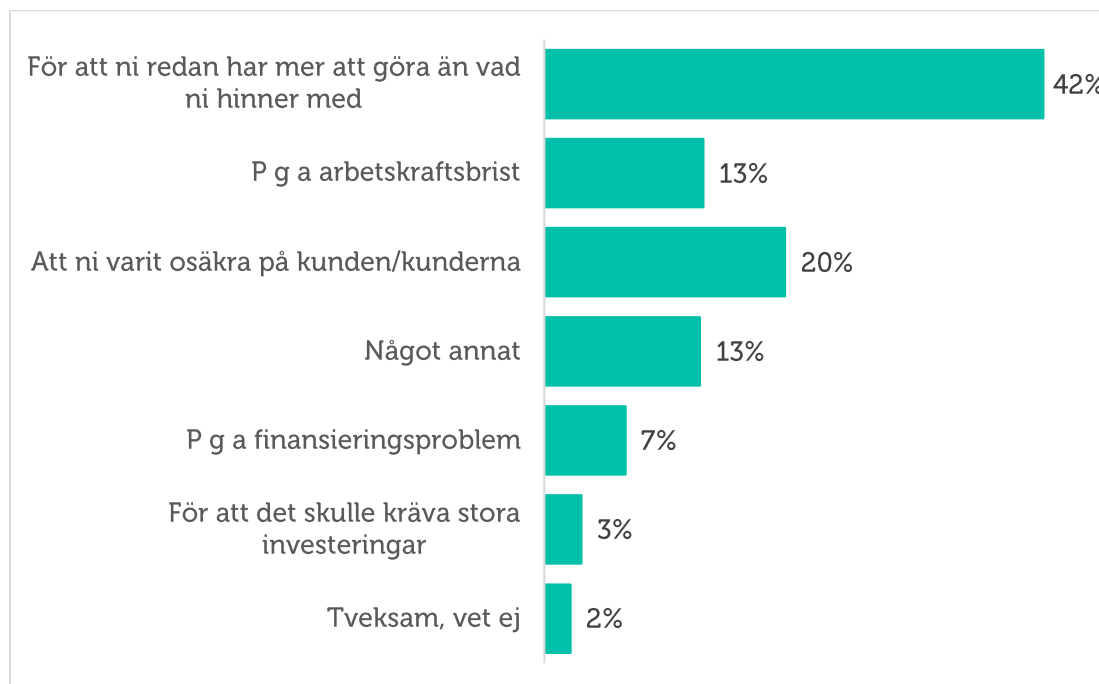
Figur 7 Ordergång (nettotal) i Skånes län, industri- och tjänstesektor 2000-2016

Tackat nej till order

38 procent av företagen i länet har tvingats tacka nej till order under det senaste året. Det är en något lägre andel än snittet för riket (40 procent). Bland tjänsteföretagen är det 31 procent som tvingats tacka nej, betydligt färre än bland de tillverkande företagen där hela 58 procent tackat nej. Den huvudsakliga anledningen är att företagen uppger att de redan har mer att göra än de hinner med (42 procent av de som tackat nej), se figur 8. Även osäkerhet på kunden har varit en stor anledning till att företagen tackat nej (20 procent). Var fjärde tjänsteföretag anger detta som huvudorsaken till att de tackat nej till ordar.

Figur 8 Tackat nej till order

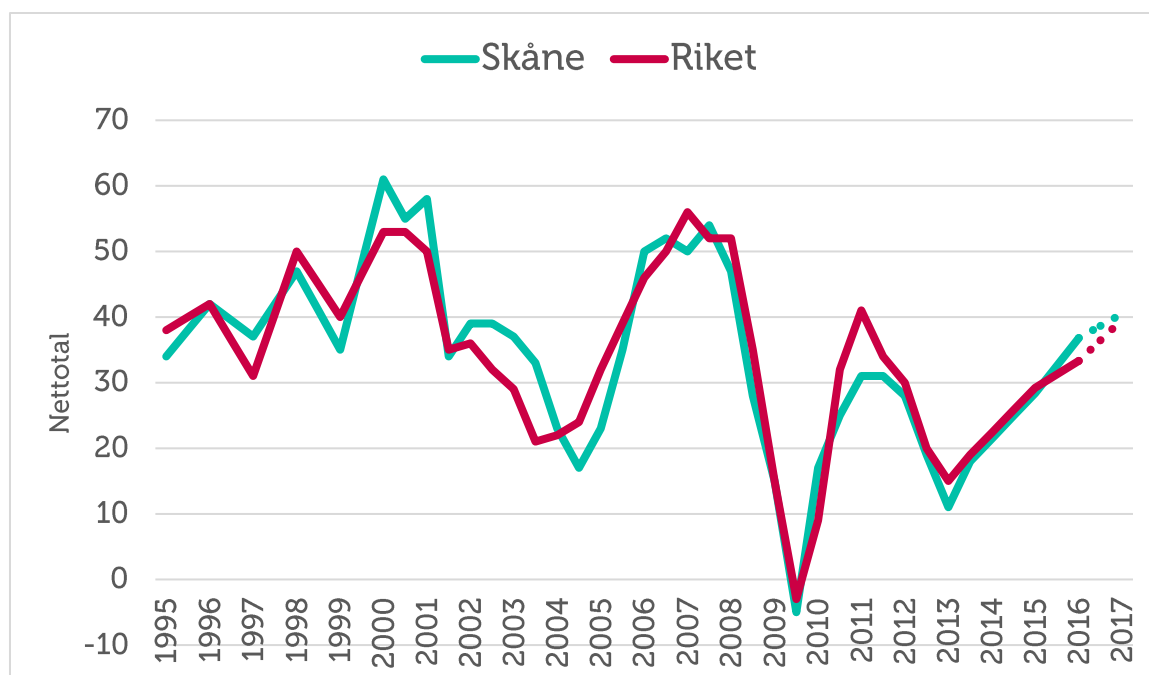

Omsättning

Ett företags **omsättning** är likvärdigt med dess sammanlagda intäkter från sålda varor och utförda tjänster under en viss period. Förändringar i omsättningen jämfört med föregående period används ofta för att indikera företagets tillväxt.

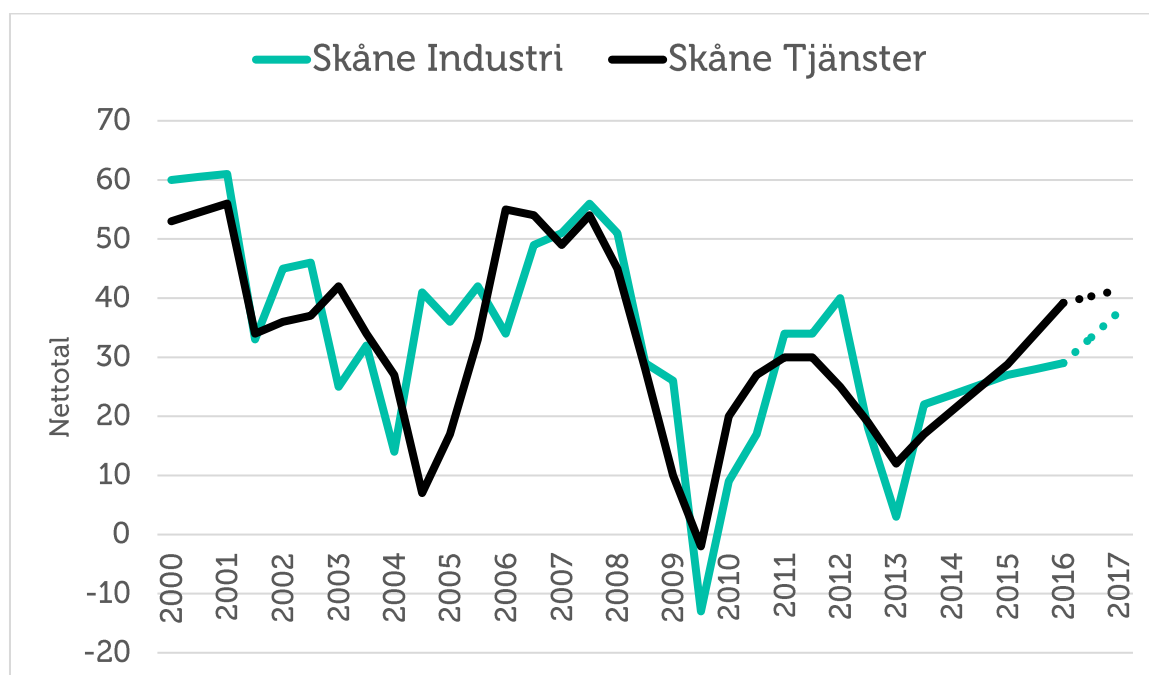
Omsättningstillväxten i Skånes län har ökat sedan 2015 och landar på nettotalet 37 vilket är över riksgenomsnittet 33, se figur 9. Båda sektorerna, men framförallt tjänsteföretagen, visar på en högre omsättningstillväxt. Förväntningarna inför kommande år är fortsatt optimistiska, och landar strax över rikets förväntningar. Totalt sett tror företagen i Skåne på en omsättningstillväxt de kommande tolv månaderna som gör att nettotalet landar på 41, nettotalet för rikets förväntningar är 40.

Figur 9 Omsättningsutveckling (netttotal) i Skånes län och riket 1995-2016

Både industri-, men framförallt tjänsteföretagen, har upplevt en positiv utveckling av omsättningen, se figur 10. Industrieföretagen i Skånes län har ett netttotal på 29, jämfört med 32 som sektorns rikssnitt. Tjänstesektorns netttotal är 39, något starkare än riksgenomsnittet i tjänstesektorn på 34. Inför det kommande året tror båda sektorerna på en fortsatt positiv utveckling av omsättningen. Tjänsteföretagen är relativt sett mer optimistiska än industrieföretagen.

Figur 10 Omsättningsutveckling (netttotal) i Skånes län, industri- och tjänstesektor 2000-2016

Konjunkturindikatorn

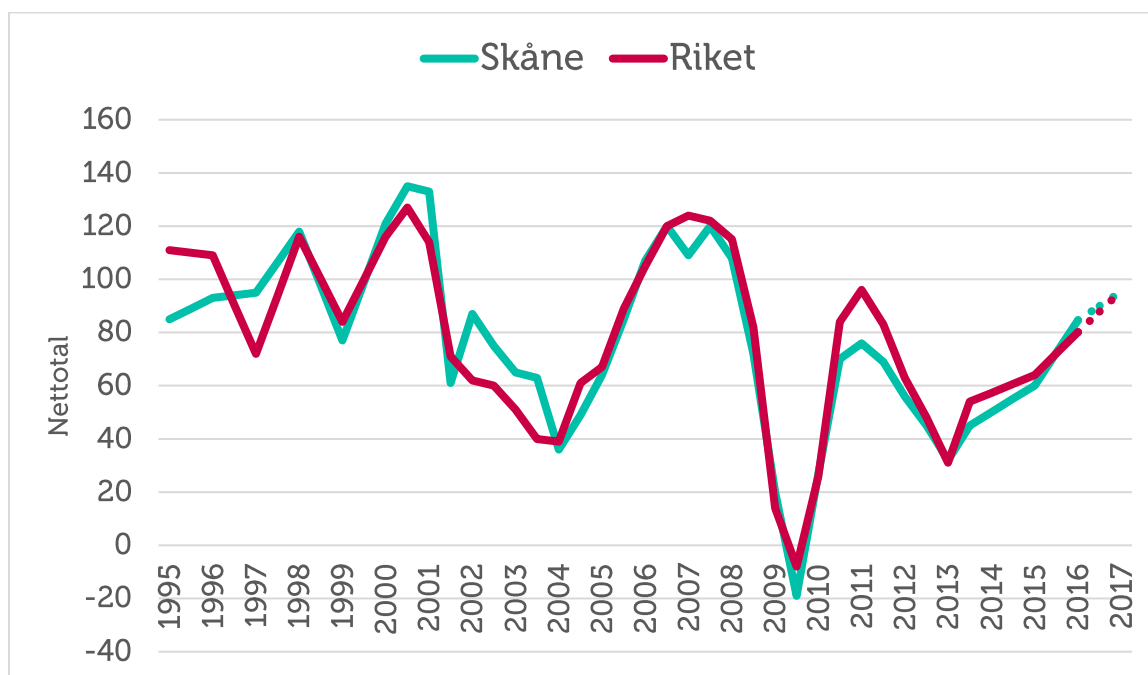
Konjunktoren beskriver den makroekonomiska utvecklingen, alltså det rådande ekonomiska tillståndet i en ekonomi. Framförallt omfattar begreppet arbetslöshet, inflation och tillväxt. När man talar om konjunktur brukar man tala om hög- eller lågkonjunktur beroende på konjunkturcykeln. En konjunkturcykel är vanligtvis mellan tre till åtta år.

Högkonjunktur är när industrin har fullt upp med att producera och leverera varor eller tjänster. Det betyder att det är låg arbetslöshet och investeringarna ökar.

Lågkonjunktur är när efterfrågan på varor och tjänster är mindre än det som produceras. När företagen upplever minskad efterfrågan på deras varor eller tjänster, har de svårt att behålla personal och göra nyinvesteringar. Det betyder att arbetslösheten ökar och investeringar minskar.

Nu har vi gått igenom utvecklingen av sysselsättning, ordergång och omsättning för länets småföretag. Genom att addera netttotalen för dessa tre faktorer får vi konjunkturindikatorn för småföretagen i länet. En trend är att Skåne följer rikets utveckling men i 2016 års undersökning är konjunkturindikatorn för länet 85 vilket är en bit över rikets indikator på 80, se figur 11. Framöver spår företagen i båda sektorerna att den starka tillväxten fortsätter. Prognosen är att konjunkturindikatorn fortsätter växa inom ett års sikt och är jämförbar med prognosen för riket.

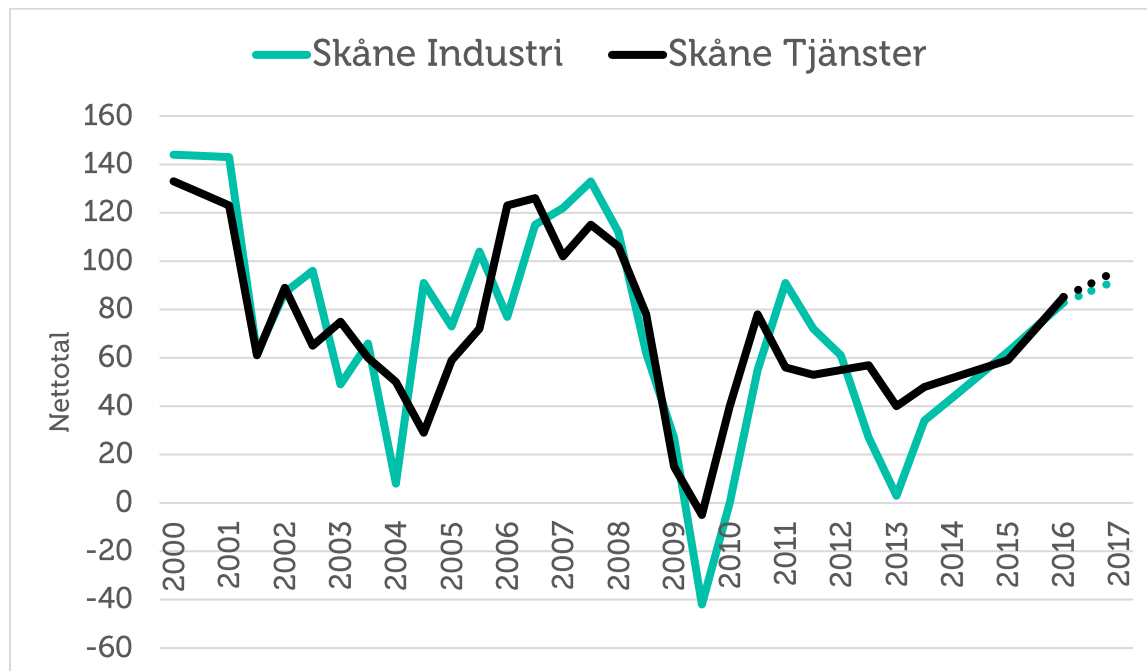
Figur 11 Sammanlagd konjunkturindikator; sysselsättning, ordergång och omsättning (netttotal) i Skånes län och riket 1995-2016

Bra utveckling inom ordergång och omsättning framförallt bland tjänsteföretagen ger en stark samlad indikator för regionen som passerar den senaste toppnivån 2011, se figur 12. Under det kommande året räknar tjänstesektorn på en ytterligare förbättring av

konjunkturindikator, från netttotal 85 till 97 (rikets prognos för sektorn är 99). Industrin, som i årets mätning ligger på en indikator som är något starkare än rikssnittet (83 mot 81) räknar också med en förstärkt indikator (93) på ett års sikt. Sektorns prognos är 86.

Figur 12 Sammanlagd konjunkturindikator; sysselsättning, orderingång och omsättning (netttotal) i Skånes, industri- och tjänstesektor 2000-2016

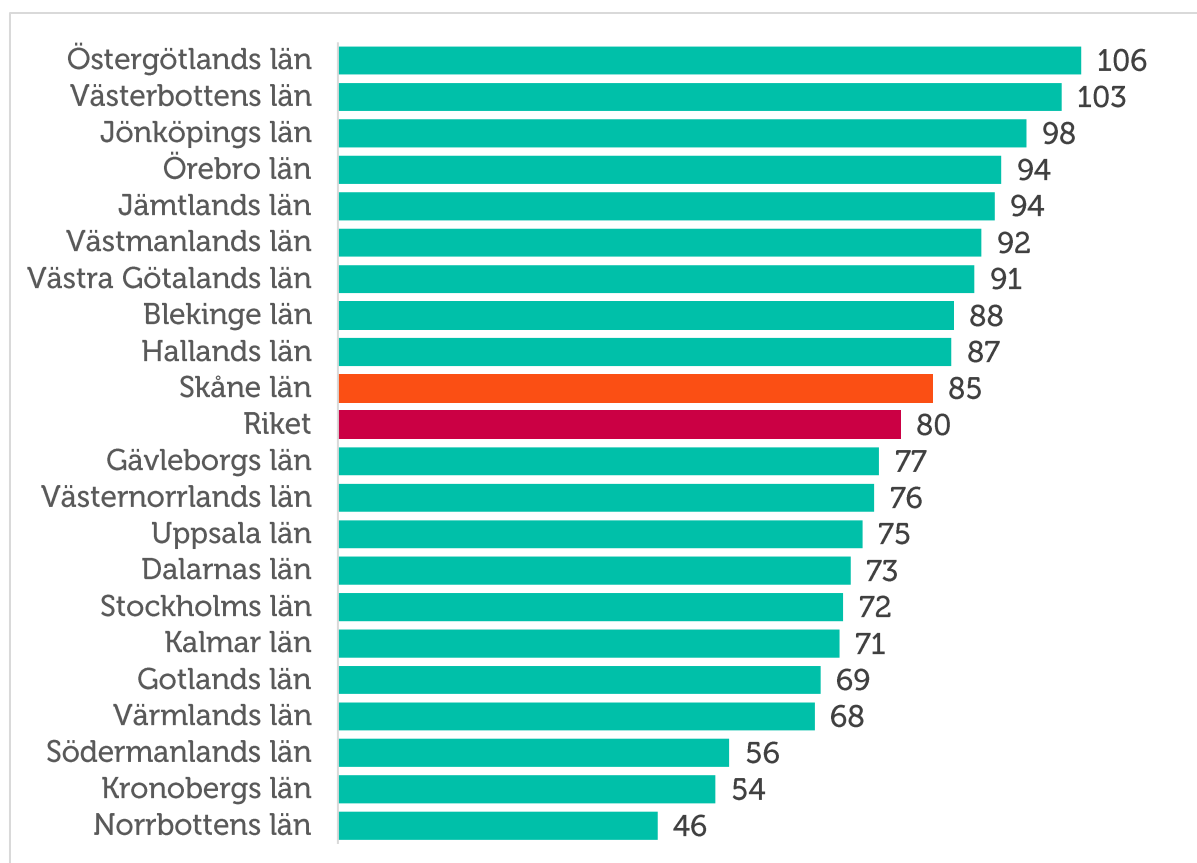

För den sammanvägda konjunkturindikatorn placerar sig Skåne med nettotalet 85 över riksgenomsnittet som uppgår till 80, se figur 13. En trolig förklaring är det lokala näringslivets bredd och industristruktur. Att tillväxten varierar i hela landet liksom att utvecklingen varierar mellan länen är rimligt då varje län har olika näringslivsförutsättningar. Detta bekräftas av Figur 13 som visar utvecklingen för varje län i förhållande till riksgenomsnittet. För att förstå de bakomliggande faktorerna bör de enskilda konjunkturindikatorerna studeras för industri respektive tjänstesektorn. Tack vare en bra branschbredd och ett diversifierat näringsliv blir den samlade konjunkturindikatorn stark i regionen.

Variationen i tillväxt i landet bekräftas av den parlamentariska landsbygdskommittén som lyfter fram att landsbygdskommuner är mer specialiserade inom areella näringar och lågteknologisk tillverkningsindustri.⁵ Många av dessa branscher befinner sig i en rationaliseringsfas där sysselsättningen minskar. Vad som också konstateras är att landsbygdernas sämre utveckling i sysselsättningen sannolikt beror på näringslivsstrukturen. Det är således svårt för en del landsbygder där tillverkningsindustrin dominerar sysselsättningen, men där en sämre tillgång på utbildad arbetskraft och avancerade företagstjänster kombinerat med en svag köpkraftsutveckling på lokala marknader gör det svårt för nya verksamheter att etablera sig.

⁵ Parlamentariska landsbygdskommittén, SOU 2016:26

Figur 13 Länsfördelning runt riksgenomsnittet av konjunkturindikator (nettotal) 2016

Magnus N:son Engelbäck, Regionchef Företagarna Syd

Framtidstro i Skåne! Skåne län fortsätter att stärka konjunkturen sedan dippen 2013, och inför de kommande 12 månaderna ser man fortsättningsvis positivt. Både industriföretagen och tjänsteföretagen i Skåne har haft en positiv utveckling under året och den ser ut att hålla i sig. 42 procent av företagen i Skåne uppger att de tackat nej till order för att de redan har mer att göra än vad de hinner med. Sysselsättningsutvecklingen dämpas något de kommande 12 månaderna inom industri sektorn. Orderingången är något lägre inom tjänsteföretagen inför de kommande 12 månaderna, men trots detta tror tjänsteföretagen på en stark sysselsättningsutveckling.

70 procent av Skånes företagare ser goda expansionsutsikter, vilket är glädjande. Samtidigt gör tillväxthindren det svårt för företagen att växa. Dessa hinder är "svårt att finna lämplig arbetskraft" (17 %), "tuff konkurrens" (17 %) och "höga arbetskostnader" (17 %). Arbetsförmedlingens ökade satsning på arbetsgivararbetet är positiv men denna rapport belyser än en gång småföretagens svårighet att finna nya medarbetare med rätt kompetens. En uppsökande och relationsskapande Arbetsförmedling med verksamhet som sätter småföretagens behov i centrum är en förutsättning för en lyckad matchning.

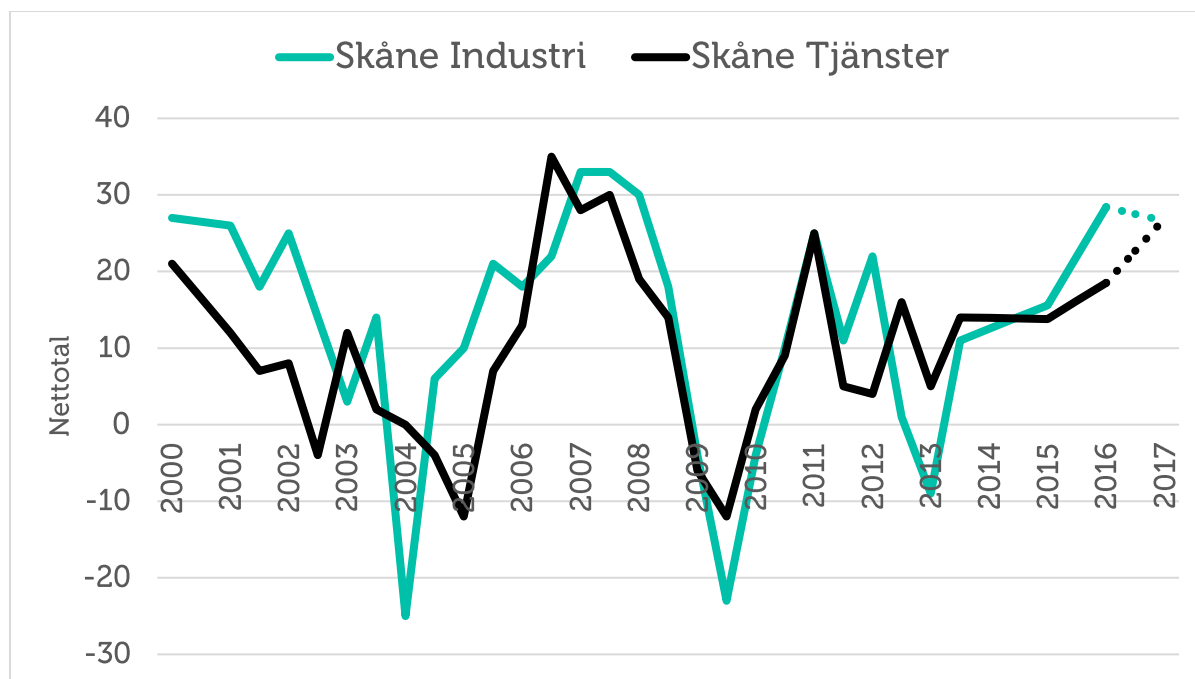
Lönsamhetsutvecklingen

Årets mätning visar att länets netttotal för lönsamhet har ökat från 14 vid mätningen år 2015 till 21 i årets mätning. Det är något under riket (25), se figur 14.

Lönsamheten i industriföretagen i Skånes län förbättrats sedan mätningen 2015 (16) till ett netttotal på 28 i årets mätning. Sektorns rikssnitt är 24. Av länets industriföretag anger 42 procent ökad lönsamhet. Tjänsteföretagens lönsamhet har stigit sedan förra årets netttotal på 14 till årets 19. Det är fortsatt lägre än riksgenomsnittet för sektorn som ligger på 26. Totalt sett i länet är det 38 procent av företagen som uppger en ökad lönsamhet.

Utvecklingen framöver ser ljus ut, och avspeglar återhämtningen i konjunkturen. Både industri- och tjänsteföretagen i länet är optimistiska om utvecklingen framöver. Även om båda sektorerna inte är fullt så optimistiska som rikssnittet.

Figur 14 Lönsamhetsutveckling (netttotal) i Skånes län, industri- och tjänstesektor 2000-2016

Företagens prisförväntningar

Andelen företag i länet som räknar med att kunna höja priserna kommande år är 35 procent vilket är i linje med riksgenomsnittet (36 procent). Tjänsteföretagen tror i högre utsträckning på prishöjningar än industriföretagen. Av industriföretagen tror 32 procent av företagen på prisökningar och av tjänsteföretagen 36 procent. Inom både industrin och inom tjänstesektorn i riket som helhet är det 36 procent av företagen som tror på högre priser.

Prisutvecklingen för de svenska företagens varor tyder inte på några större problem med konkurrenskraften jämfört med våra handelspartners. Sedan 2014 har Riksbanken kraftigt ställt om penningpolitikens utformning med bland annat negativ reporänta. Omfattande köp av statsobligationer har också bidragit till en svagare krona. Förhoppningen är att detta ska ge exporten en skjuts framåt och därmed bidra till en positiv prisutveckling framöver.

Expansionsutsikter och hinder för expansion

Både bland företagen i Skåne, liksom bland företagen i riket, anger 70 procent av företagen att möjligheterna att växa är goda, se figur 15. Optimismen bland företagen i Skåne har ökat sedan förra året.

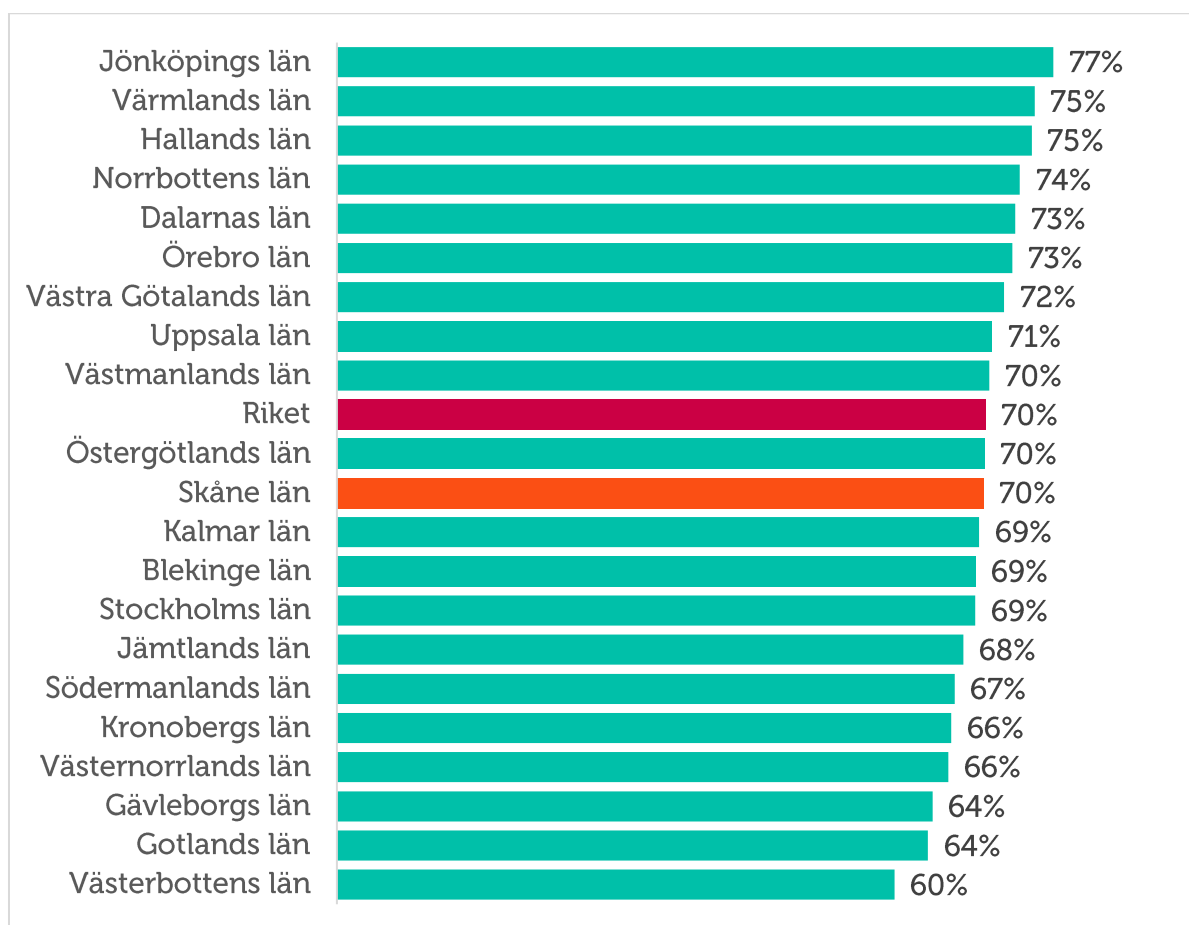
Almin Jusufovic, VD First Vision Mediabyrå i Malmö AB

Allt fler företag blir mer och mer medvetna om hur viktigt det är att synas på rätt plats, vid rätt tillfälle och till rätt person. Konkurrensen blir allt tuffare för företag som vill synas och för oss företagare som jobbar med digital marknadsföring.

Det är högt tryck på företaget och jag upplever att vi arbetar för full. Idag är vi tre medarbetare och inför det kommande året hoppas jag kunna nyanställa tre personer. Vi har haft en bra tillväxt och omsättning på grund av samarbeten med andra byråer, som gör att vi kan erbjuda kunden en helhetslösning inom det digitala. I 2,5 år har vår fokus varit den svenska marknaden men vi ser en eftertraktad marknad i Europa och har därför börjat jobba med den digitala marknadsföringen åt kunder i Skandinavien och Europa.

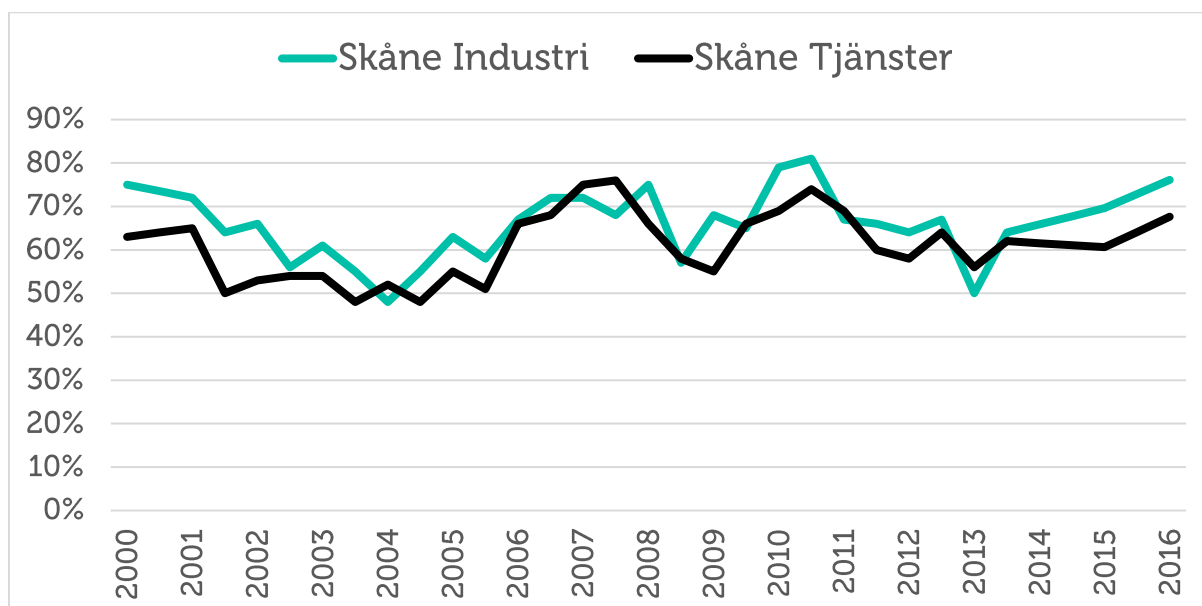
Vår vision och plan är att inom en snar framtid öppna kontor i Stockholm och eventuellt i Köpenhamn. Det kommer ge oss möjlighet att vara närmre vår kund, ge oss en större tillgänglighet och företaget expanderar ytterligare.

Figur 15 Företagens expansionsutsikter (andel som ser goda expansionsmöjligheter) per län och i riket 2016

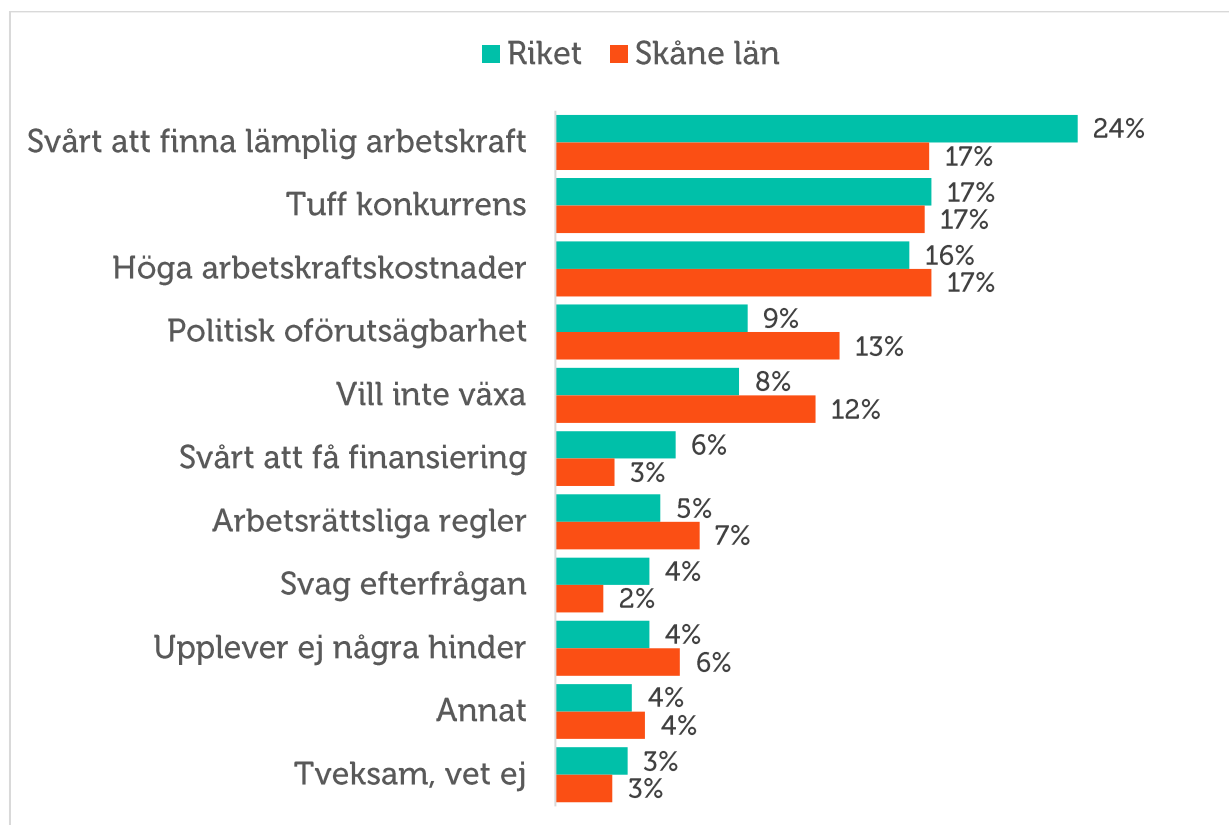
Tillverkningsindustrin har en mer positiv syn på framtidsutsikterna än tjänsteföretagen, se figur 16. Bland industriföretagen ser 76 procent goda expansionsutsikter, jämfört med 68 procent av tjänsteföretagen.

Figur 16 Expansionsutsikter (andel som ser goda expansionsmöjligheter) i Skånes län, industri- och tjänstesektorn 2000-2016

Trots goda möjligheter finns det flera tillväxthinder för expansion. Brist på lämplig arbetskraft, höga arbetskraftskostnader och tuff konkurrens anges alla som de största tillväxthindren av 17 procent av företagen. Det är samma tillväxthinder som anges av riket i stort, se figur 17. Bristen på lämplig arbetskraft är ett särskilt stort hinder för de skånska industriföretagen där 35 procent anger det som det största tillväxthindret, liksom för industriföretag i riket. Bland Skånes tjänsteföretag är det främst tuff konkurrens och de höga arbetskraftskostnaderna som utgör hinder att växa. Svag efterfrågan eller möjligheten att få finansiering är däremot inte särskilt stora problem i Skåne.

Figur 17 Tillväxthinder enligt företagen i Skånes län och i riket 2016 (procent)

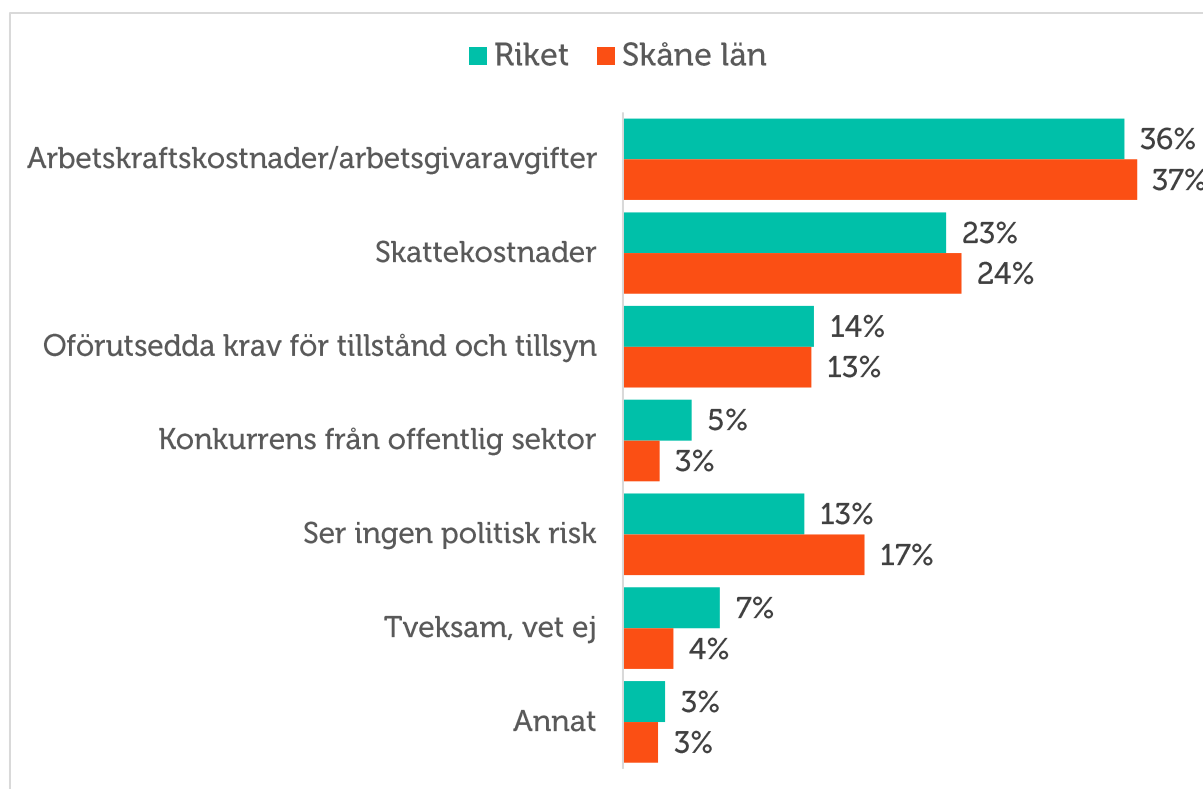
Konjunkturrisiker

Den svenska konjunkturen är den största konjunkturrisken enligt 40 procent av länets företag. Det är en något lägre andel än i riket. Däremot är oron för den internationella konjunkturen något högre i Skåne än rikssnittet. Skånes företag är även något mer oroad för ränte- och valutakostnader. Trots att konjunkturen förbättrats avsevärt på riksnivå och företagen överlag fortsatt är optimistiska, finns en viss osäkerhet om denna optimistiska bild kommer att förverkligas. Exempel på osäkerheter som kan påverka konjunkturåterhämtningen är kraftiga pris- och kostnadsökningar samt brist på lämplig arbetskraft.

Politiska risker

Potentiellt höjda arbetskraftskostnader och arbetsgivaravgifter upplevs som den största politiska risken av företagen i Skånes län, se figur 18. Även ökade skattekostnader upplevs som en betydande politisk risk. Konkurrens från den offentliga sektorn upplevs inte som en lika stor politisk risk som snittet i riket.

Figur 18 Vilken anser du är den största politiska risken för ert företag?

Skånes fyra regioner

Skåne är ett storlän med 33 kommuner och över 1,2 miljoner invånare. Det betyder också att näringslivet i olika delar av länet skiljer sig åt. Sedan hösten 2005 genomförs därför en särskild regionaliserad Småföretagsbarometer för Skåne län. Vi vill med denna regionala Barometer ge en bild av hur konjunkturläget skiljer sig åt i olika delar av Skåne.

Vid uppdelningen av Skåne i olika regioner används följande indelning, som genomgående används i hela Barometern:

Skåne Sydväst utgörs av kommunerna Kävlinge, Eslöv, Lomma, Burlöv, Staffanstorp, Lund, Malmö, Svedala, Vellinge, Höör och Trelleborg.

Skåne Nordost utgörs av kommunerna Perstorp, Osby, Hässleholm, Östra Göinge, Kristianstad, Bromölla och Hörby.

Skåne Nordväst består av kommunerna Båstad, Ängelholm, Örkelljunga, Höganäs, Åstorp, Helsingborg, Bjuv, Klippan, Landskrona samt Svalöv.

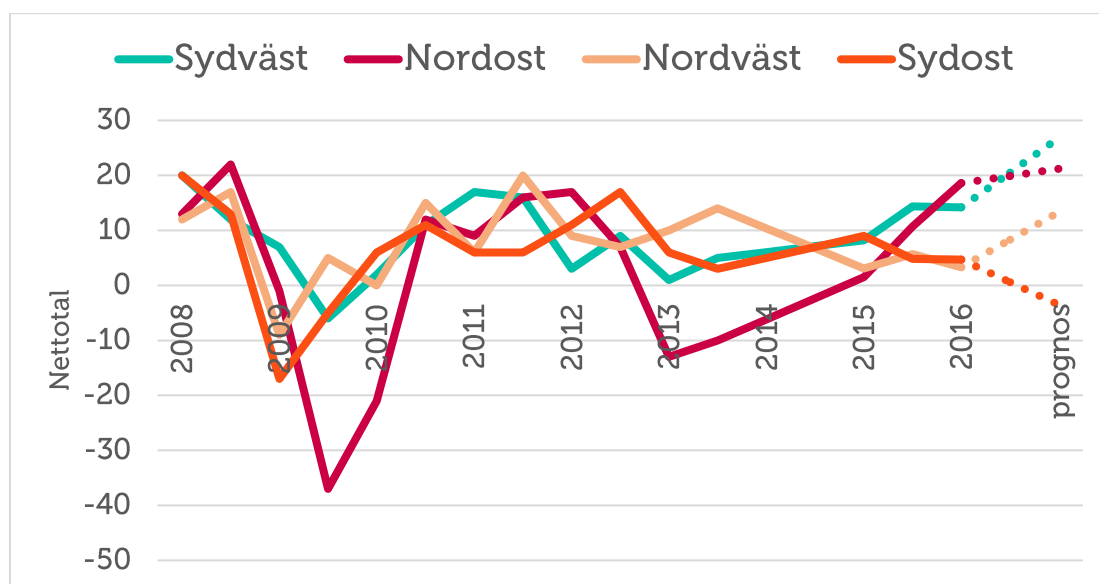
Skåne Sydost omfattar kommunerna Simrishamn, Sjöbo, Skurup, Tomelilla och Ystad.

Skånes fyra regioner – sysselsättning

Samtliga regioner visar på en ökad sysselsättningstillväxt sedan förra mätningen (2015). Nordost går bäst som går från ett netttotal på 2 till 19, se figur 19. Sydvästra Skåne från 8 till 14. Utvecklingen i Sydost har varit svagare med ett netttotal från 9 till 5. Sämst har utvecklingen varit i Nordväst som är kvar på samma netttotal som föregående år, 3.

Prognosen framöver är positiv, och man spår en ökad sysselsättningstillväxt i samtliga regioner utom i Sydost. Prognosen är att region Sydväst går starkast, följt av Nordost. Region Nordväst spår en god utveckling under kommande år, medan utvecklingen i Sydost beräknas vara negativ. Sammantaget spår Skåne att utvecklingen ska motsvara rikets sysselsättningstillväxt.

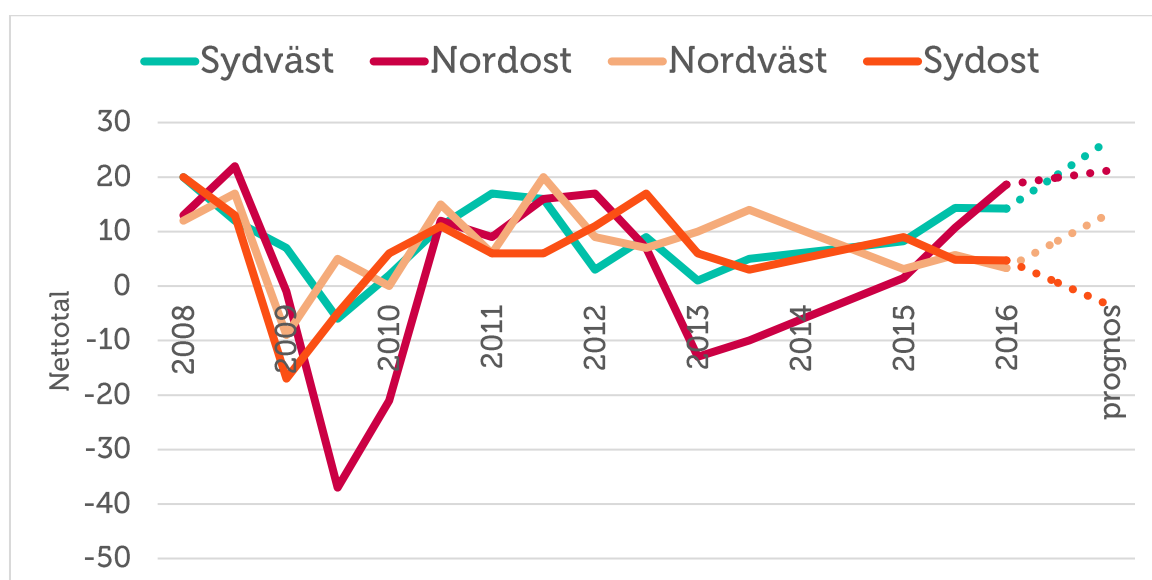
Figur 18 Sysselsättningsutvecklingen (nettotal) i Skånes fyra regioner 2008-2016

Skånes fyra regioner – ordergång

Orderingången i Sydväst har under året varit stark. Mer än hälften av företagen har haft en ökad ordergång vilket ger ett netttotal på 47 från föregående års 29, se figur 20. Nordost har också ökat orderingången från ett netttotal på 22 2015 till 29 i årets mätning. Nordvästs utveckling ger ett netttotal på 28. Region Sydost spådde i förra årets mätning att orderingången skulle mattas av vilket också inträffat. Sydost minskar kraftigt från ett netttotal på 48 till 17. Sammantaget har hälften av Skånes företag haft en ökad ordergång och har gått starkare än riket som helhet, ett netttotal på 36 jämfört med 33 i riket.

Figur 19 Orderutveckling (nettotal) i Skånes fyra regioner 2008-2016

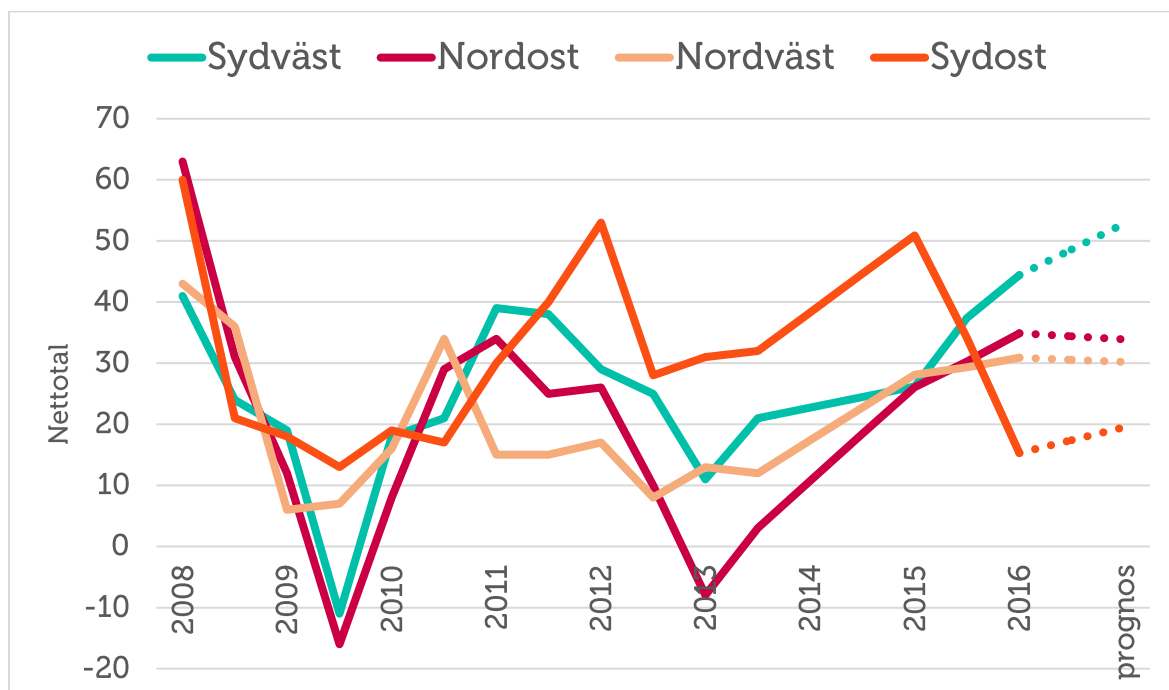
Skånes fyra regioner – omsättning

Starkast utveckling av omsättningen ser vi i region Sydväst som går klart bättre än riket (33), trots att de sänker sitt netttotal från 51 2015 till 44 i årets mätning, se figur 21. 59 procent av företagen har sett en ökad omsättning det senaste året. Sydväst förväntar sig ett fortsatt starkt år under de kommande 12 månaderna och beräknar ett netttotal på 53.

Nordost stärker sitt netttotal från 26 till 35 i årets mätning. Mer än hälften (54 procent) av företagen har haft en ökad omsättning under det gångna året. Prognosen framåt är något mer försiktig än riket som helhet. Det förväntade nettotalet under de kommande tolv månaderna är 34 jämfört med 40 i riket.

Nordväst fortsätter att gå framåt från ett netttotal på 12 år 2013, 28 under 2015 och 31 i årets mätning. Sydost går svagare än övriga tre delregioner i Skåne och har ett netttotal på 15. Fler än var fjärde företag i Sydost har sett en minskad omsättning under de senaste tolv månaderna. Prognosen framåt är något mer positiv med ett förväntat netttotal på 20.

Figur 20 Omsättningsutveckling (netttotal) i Skånes fyra regioner 2008-2016

Skånes fyra regioner – konjunkturindikatorn

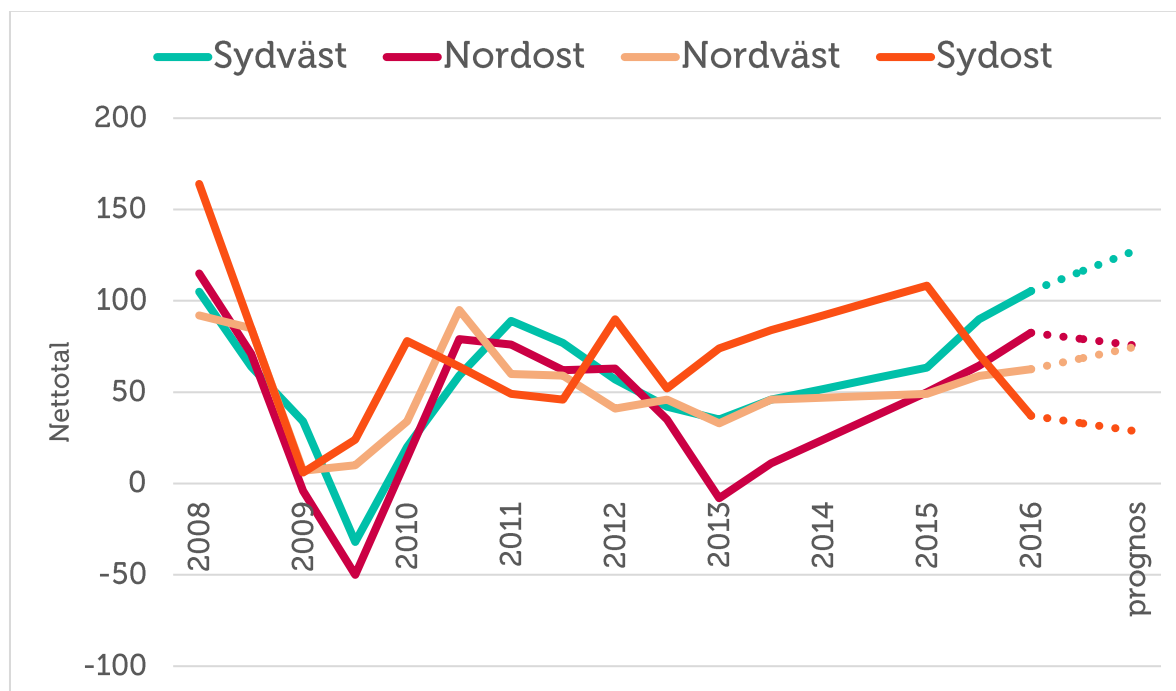
När vi summerar de tre variablerna, sysselsättning, orderingång och omsättning, ser vi att samtliga regioner uppvisar en positiv konjunkturindikator. Trots det är det stora skillnader mellan regionerna, se figur 22. Starkast indikator ser vi i Sydväst som stigit från 63 till 105 i årets mätning. Indikatorn för riket landar på 80. På ett års sikt räknar regionen med en indikator på 127.

Under våren 2013 var indikatorn i Nordost negativ (-8). I år upplever Nordost den näst starkaste konjunkturen. Indikatorn har ökat från 50 till 83 vilket stämmer med prognosen (82). Indikatorn förväntas dock sjunka under det kommande året till 76.

I nordväst har indikatorn stigit långsamt under de senaste två åren från 46 till 49 men har i år ökat till 63, något sämre än förväntningarna (66). Prognosen är ytterligare en ökning till en indikator på 75.

Efter att ha upplevt förra årets starkast konjunktur är Sydost den region i Skåne som i år haft svagast utveckling. Förväntningarna var att indikatorn skulle sjunka från 108 till 108. I själva verket har indikatorn sjunkit till 37 och förväntas falla ytterligare under de kommande tolv månaderna till 29.

Figur 21 Sammanlagd konjunkturindikator; sysselsättning, ordergång och omsättning (netttotal) i Skånes fyra regioner 2008-2016

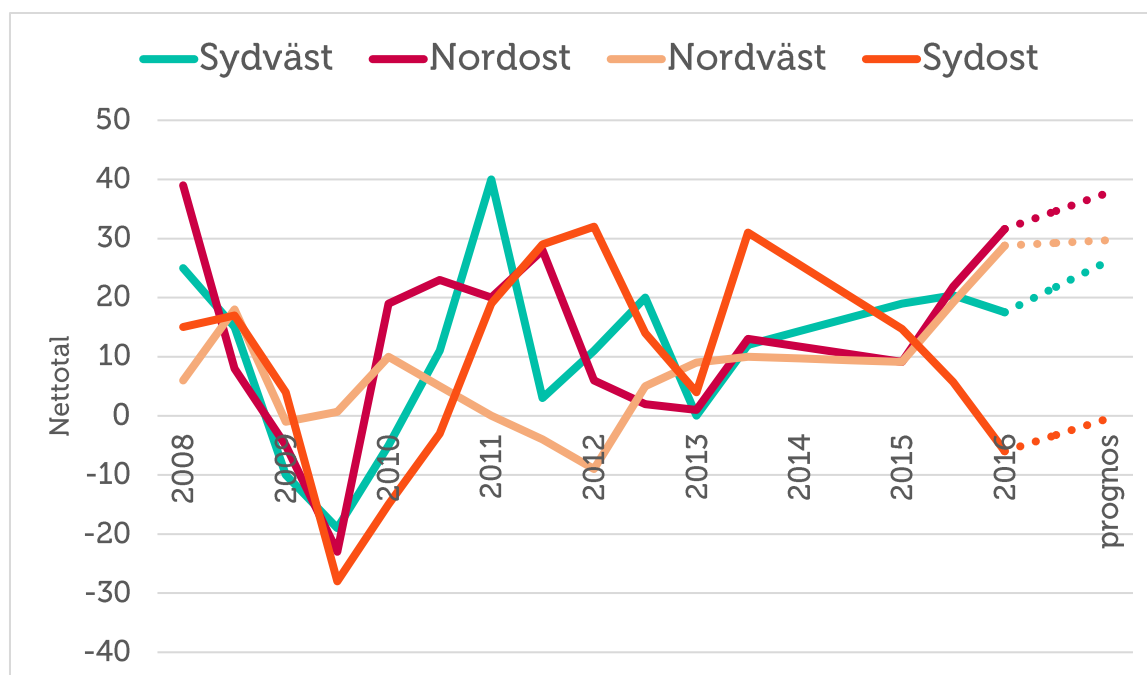

Skånes fyra regioner – lönsamhet

Tillväxten i lönsamhet har enbart ökat i tre av fyra regioner. Mest har lönsamheten ökat i Nordost där hälften av företagen uppger en ökning, se figur 23. Samtidigt uppger vart femte företag en minskad lönsamhet (20 procent). Även i Nordväst uppger företagen en ökning. 40 procent av företagen uppger en ökning medan endast 11 procent uppger en avtagande lönsamhet. Lönsamheten förväntas fortsätta öka i norra Skåne. I Nordost förväntar 45 procent av företagen en ökning, respektive 44 procent i Nordväst.

Även om det mesta pekar starkt uppåt för Sydväst har lönsamheten inte ökat i samma omfattning som i de två norra regionerna. Lönsamheten har ökat i 34 procent av regionens företag. Prognosen är att lönsamheten ska förbättras under de kommande 12 månaderna och ge ett netttotal på 27. Nettotalet i riket är 32. Sydost är den enda av de fyra regionerna som har ett negativt netttotal (-6). Fler företag i regionen har haft en minskad lönsamhet (39 procent) än som har haft en ökad lönsamhet (33 procent). Prognosen för de kommande tolv månaderna är även den negativ. Det beräknade nettotalet är -1, då mer än var fjärde företag (26 procent) tror på avtagande lönsamhet.

Figur 22 Lönsamhetsutveckling (nettotal) i Skånes fyra regioner 2008-2016

Slutsatser och utmaningar för företagsklimatet

Den svenska konjunkturen har utvecklats mycket väl under det senaste året och de små och medelstora företagen är tillväxtmotorn, så även i Skåne. Årets konjunkturindikator uppgår till 85 för Skåne vilket är över riksgenomsnittet på 80. Detta visar på en stark utveckling från ifjol. Förväntningarna framöver är positiva men något mer försiktiga om utvecklingen. En rad ekonomiska och politiska utmaningar bidrar till osäkerheten om konjunkturläget framöver.

Det är i genomsnitt sju av tio företag som uppger att de vill växa. Samtidigt står företagen inför en rad hinder som motverkar en framtida expansion. Det är framförallt svårt att finna lämplig arbetskraft på arbetsmarknaden och höga arbetskraftskostnader gör att många företag tvekar att anställa. Även politisk oförutsägbarhet har stor påverkan på ett företags expansionsplaner.

Trots att konjunkturen förbättrats avsevärt och företagen är fortsatt optimistiska, finns en viss osäkerhet om utvecklingen framöver. Exempel på osäkerheter som kan påverka konjunkturåterhämtningen är kraftiga pris- och kostnadsökningar samt brist på lämplig arbetskraft. För vissa branscher tycks den politiska diskussionen kring vinstuttag och tillståndsprovning ha en tydlig effekt på förväntningarna.

Utvecklingen det senaste året visar att det är de små och medelstora företag som utgör motorn i jobbskapandet. Det är dessa företag och företagsamma människor som tar risker, som anställer, som skapar varaktiga jobb och som via skattsedeln bidrar till vår gemensamma välfärd. Nästan alla småföretag är ägarledda, där ägaren bor och verkar på orten, med ett stort engagemang för lokalsamhällets utveckling. Småföretagen har därmed en central betydelse för den lokala ekonomin. Denna utveckling kommer att fortsätta under förutsättning att det skapas goda villkor för företag att starta, expandera och anställa. Det handlar om att företagare

ska kunna verka på en rättvis och konkurrensneutral marknad. Villkoren för företagande ska vara lika, oavsett företagsform och bransch. Samt oavsett om företaget har kollektivavtal eller inte och oavsett var företaget verkar geografiskt i Sverige.

De sex viktigaste utmaningarna för det svenska företagsklimatets utveckling är därför även fortsättningsvis att:

- **Säkra småföretagens tillgång till kompetens.** Svårigheten med att hitta lämplig arbetskraft är ett av de största tillväxthindren för små företag. Det är viktigt att underlätta matchning av jobbsökande och företag. Utbildningssystemets utformning samt landsbygdsföretagens tillgänglighet till större arbetsmarknadsregioner är avgörande i dessa avseenden eftersom det påverkar tillgången på kompetenta och erfarna arbetstagare.
- **Den samlade kostnaden för att anställa måste sänkas.** Detta bör ske genom sänkta arbetsgivaravgifter. Genom att införa ett arbetsgivaravdrag kan arbetsgivaravgiften sänkas generellt för mindre företag som vill anställa.
- **Förenkla och sänk skatterna.** Det behövs en översyn av skattesystemet som ger internationell konkurrenskraft och incitament till företagande, arbete, utbildning och rörlighet. Det ska vara mer lönsamt att ta de risker och det ansvar som det innebär att driva företag. Ta bort de skatter och regler som idag missgynnar ägaredda företag.
- **Minska regelbördan.** Intensifiera den nationella regelförenklingen. Moms- och andra skatteregler utgör, tillsammans med de arbetsrättsliga reglerna, en betydande regelbörda och är ett tillväxthinder för små företag. Anpassa reglerna för småföretagare. Inte tvärtom.
- **Trygghetssystemen måste vara anpassade för små företag.** Företagare ska ha samma rättigheter som anställda eftersom de betalar in i socialförsäkringssystemen efter samma principer
- **Förbättra möjligheterna att delta i offentlig upphandling.** Offentlig sektor köper varor och tjänster för över 600 miljarder kronor årligen. Krångel och irrelevanta krav måste bort så att fler småföretag kan delta i offentliga upphandlingar. Småföretag ska kunna delta i högre utsträckning genom att ge anbud på delar av större kontrakt och med ett rimligt kravställande. Alla seriösa företag ska kunna delta i offentliga upphandlingar – oavsett om de har kollektivavtal eller inte.